

2.3 จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 8° และ $9^{\circ} 19'$ เหนือ และเส้นลองจิจูดที่ $99^{\circ} 15'$ และ $100^{\circ} 05'$ ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 9,858.59 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,161,618.75 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดตรัง พัทลุง และจังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

เขตการปกครอง

จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 21 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ 170 ตำบล 1,430 หมู่บ้าน (รูปที่ 2.21 และรูปที่ 2.22) มีประชากรทั้งหมด 1,530,909 คน ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 154 คนต่อตารางกิโลเมตร (ตารางที่ 2.7) และแบ่งการปกครองแบบท้องถิ่นออกเป็น 24 เทศบาล 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 165 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 2.7 พื้นที่อำเภอ จำนวนหน่วยการปกครอง และจำนวนประชากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่ออำเภอ/ กิ่งอำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนหน่วย การปกครอง			จำนวนประชากร (คน)			ความหนา แน่นประชา- กรต่อพื้นที่ (คน/ตร.กม.)
		ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม	
เมืองนครศรีธรรมราช	528.63	13	111	74,980	134,341	138,541	272,882	516
เขียร์ใหญ่	301.00	10	97	11,352	23,634	23,644	47,278	157
ปากพนัง	567.40	17	137	26,522	57,879	57,374	115,253	203
ชะอวด	760.48	11	81	21,221	41,800	42,701	84,501	101
ทุ่งสง	895.50	12	112	41,220	75,964	74,313	150,277	168
ท่าศาลา	434.50	10	107	25,496	53,722	54,382	108,104	249
ร่อนพิบูลย์	417.19	6	54	19,955	42,973	43,298	86,271	207
สิชล	679.45	9	102	21,384	41,332	41,838	83,170	122
ลานสกา	354.02	5	41	10,984	19,737	20,311	40,048	113
พิปูน	458.71	5	41	8,018	13,613	13,869	27,482	60
หัวไทร	422.59	11	98	19,243	35,873	35,843	71,716	170
ทุ่งใหญ่	603.74	7	60	17,524	33,251	32,772	66,023	109

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

ชื่ออำเภอ/ กิ่งอำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนหน่วย การปกครอง			จำนวนประชากร (คน)			ความหนา แน่นประชา- กรต่อพื้นที่ (คน/ตร.กม.)
		ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม	
ฉวาง	459.06	10	83	18,963	33,419	34,304	67,723	148
ชนอม	310.89	3	34	9,395	13,704	13,501	27,205	88
นาบอน	218.52	3	33	6,681	13,363	13,417	26,780	123
พรหมคีรี	281.32	5	39	8,726	17,673	17,830	35,530	126
บางขัน	489.15	4	55	9,670	19,742	19,887	38,729	79
จุฬาภรณ์	231.54	6	25	7,506	15,109	15,506	30,615	132
ฉำพระนคร	164.18	3	29	4,957	8,012	8,007	16,019	97
พระพรหม	150.87	4	35	10,949	20,820	20,008	41,828	277
เฉลิมพระเกียรติ	187.28	4	35	8,166	17,131	17,102	34,233	183
กิ่งอำเภอนบพิตำ	709.80	4	33	7,269	14,670	14,372	29,042	41
กิ่งอำเภอช้างกลาง	232.77	3	31	7,924	15,063	15,137	30,200	130
รวม	9,858.59	165	1,473	398,135	762,825	768,057	1,530,909	154

ที่มา : ทำเนียบหน่วยปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2546) ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช.

สภาพภูมิประเทศ

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะภูมิประเทศแตกต่างกันไปตามลักษณะของเทือกเขานครศรีธรรมราช (รูปที่ 2.23 และรูปที่ 2.24) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนดังนี้

1) เทือกเขาตอนกลาง ได้แก่ บริเวณเทือกเขานครศรีธรรมราช ตั้งแต่ตอนเหนือของจังหวัดไปถึงตอนใต้สุด ครอบคลุมพื้นที่อำเภอชนอม อำเภอลิขิต อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอพระพรหม และกิ่งอำเภอนบพิตำ ทางด้านทิศตะวันตกมียอดเขาสูงสุดชื่อ “เขาหลวง” สูงประมาณ 1,835 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล เทือกเขานี้เป็นต้นน้ำของแม่น้ำลำธาร เกือบทุกสายในจังหวัดนครศรีธรรมราช และสาขาของแม่น้ำตาปี ไหลลงไปสู่ทะเลอ่าวไทยบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ยังมีเทือกเขาอื่น ๆ เช่น เขาพระ เขาใหญ่ในเขตอำเภอลิขิต เขาหลวงในเขตอำเภอท่าศาลา เขาเขมมในเขตกิ่งอำเภอช้างกลางซึ่งต่อเนื่องกับเขารามโรมในเขตอำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอพระพรหม เขาบรรทัดต่อเนื่องกับเขาสามจอมในเขตอำเภอทุ่งสงและอำเภอบางขัน เขาแดนครึ่งในเขตอำเภอทุ่งสงซึ่งต่อเนื่องไปในเขตจังหวัดตรัง และเขาพระบาทในเขตอำเภอหัวไทร

2) ที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ได้แก่ บริเวณถัดจากเทือกเขาตอนกลาง ไปทางทิศตะวันออกถึงชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอกาชาลา อำเภอปากพนัง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร และอำเภอชะอวด บริเวณตอนเหนือมีที่ราบขนาดใหญ่ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนทะเล และบางส่วนเป็นสันทราย ซึ่งเกิดจากกระแสน้ำชายฝั่งพัดมาทับถมและมีตะกอนลำน้ำที่แม่น้ำ ลำคลอง ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินตะกอนปนทราย และดินเหนียวร่วน เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่นา แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนสภาพไปเป็นพื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ทำให้ลักษณะของที่ราบหมดไป

3) พื้นที่ราบด้านตะวันตก บริเวณที่ราบระหว่างเทือกเขานครศรีธรรมราชและเทือกเขาภูเก็ต มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาและที่ราบระหว่างภูเขา มีเนินเขาเป็นแห่ง ๆ ได้แก่ บริเวณอำเภอฉวาง อำเภอพิปูน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอดำพระพรหม อำเภอทุ่งสง อำเภอนาบอน อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอบางขัน และกิ่งอำเภอช้างกลาง

สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 2,000 มิลลิเมตร มีฤดูกาลแบ่งออกเป็น 2 ฤดูดังนี้

1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดพาความร้อนขึ้นจากแนวเส้นศูนย์สูตร จะมีฝนบ้างในบางช่วงแต่มีปริมาณฝนน้อย อากาศโดยทั่วไปร้อนชื้น

2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - มกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงนี้ปริมาณฝนค่อนข้างน้อยเนื่องจากมีแนวเทือกเขาบรรทัดปะทะไว้ และช่วงเดือนตุลาคม - มกราคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงนี้ปริมาณฝนค่อนข้างมากและอากาศค่อนข้างเย็นลง แต่ไม่หนาวเหมือนภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย

จากค่าเฉลี่ยปริมาณฝนมากที่สุด (Maximum rainfall) รอบ 25 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2543 ของแต่ละสถานีวัดน้ำฝน จำนวน 23 สถานี โดยเป็นข้อมูลปริมาณฝนมากที่สุดในรอบวัน ในช่วงฤดูฝน 5 เดือน คือ เดือนสิงหาคม - ธันวาคม เส้นชั้นปริมาณน้ำฝนเท่า (Isohyte) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีแบ่งได้เป็น 5 ช่วงชั้น คือ 40 - 50 มิลลิเมตร 50 - 60 มิลลิเมตร 60 - 70 มิลลิเมตร 70 - 80 มิลลิเมตร และ 80 - 90 มิลลิเมตร (รูปที่ 2.25 และตารางที่ 2.8)

สำหรับปริมาณฝนตกมากที่สุดในช่วงฤดูฝนรอบ 25 ปี ของจังหวัด มีปริมาณฝนเฉลี่ย 80 - 90 มิลลิเมตร ได้แก่ บริเวณพื้นที่อำเภอท่าศาลา อำเภอสิชล อำเภอขนอมตอนล่าง ทางตะวันออกของกิ่งอำเภอนบพิตำ และทางตอนเหนือของอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ปริมาณฝนเฉลี่ย 70 - 80 มิลลิเมตร ได้แก่ บริเวณพื้นที่อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ ทางตะวันออกของอำเภอปากพนัง ทางตะวันตกของอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา ทางตะวันออกของอำเภอพรหมคีรี และบางส่วนของอำเภอร่อนพิบูลย์

อำเภอทุ่งสงและอำเภอพิปูน ปริมาณฝนเฉลี่ย 60 - 70 มิลลิเมตรได้แก่ บริเวณพื้นที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอพระพรหม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอร่อนพิบูลย์ ทางตะวันออกของอำเภอชะอวด อำเภอทุ่งสง อำเภอนาบอน อำเภอพิปูนและกิ่งอำเภอช้างกลาง ปริมาณฝนเฉลี่ย 50 - 60 มิลลิเมตรได้แก่ บริเวณพื้นที่ทางตะวันตกของอำเภอพิปูน อำเภอนาบอน อำเภอทุ่งสง อำเภอชะอวดและกิ่งอำเภอช้างกลาง และทางตะวันออกของอำเภอดวาง ส่วนบริเวณที่มีปริมาณฝนน้อยที่สุดของจังหวัดมีปริมาณฝนเฉลี่ย 40 - 50 มิลลิเมตร ได้แก่ อำเภอบางขัน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอถ้ำพรหมรา ทางตะวันตกของอำเภอดวาง ในเดือนพฤศจิกายนเป็นที่มีฝนตกมากที่สุดโดยมีปริมาณฝนมากที่สุดเฉลี่ย 118.93 มิลลิเมตร รองลงมาคือเดือนธันวาคมมีปริมาณฝนมากที่สุดเฉลี่ย 76.44 มิลลิเมตร ฝนจะเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ จากตอนบนของภาคใต้ลงไปจนกระทั่งถึงตอนล่างของภาคใต้ ซึ่งพื้นที่บางส่วนของแถบชายฝั่งทะเลของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปริมาณฝนสูงสุด เนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากพายุหมุนเขตร้อน โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายน บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราชมีพายุเคลื่อนผ่านมากกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ของพายุทั้งหมดที่เคลื่อนผ่านเข้ามาในช่วงเดือนเดือนพฤศจิกายนของปี พ.ศ. 2494 - พ.ศ. 2542 มีพายุเคลื่อนผ่านจำนวน 28 ลูก (ชวรี วราศรี และคณะ, 2542)

ตารางที่ 2.8 ค่าเฉลี่ยปริมาณฝนมากที่สุด (Maximum rainfall) รอบ 25 ปี ในช่วงฤดูฝน (สิงหาคม - ธันวาคม) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2543 จังหวัดนครศรีธรรมราช

รหัสสถานี วัดน้ำฝน	ชื่อสถานีวัดน้ำฝน	ค่าเฉลี่ยปริมาณฝนมากที่สุด 25 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2543 ช่วงฤดูฝน (ต.ค. - ธ.ค.) (มิลลิเมตรต่อวัน)
552001	อำเภอทุ่งสง	64.3
552002	อำเภอดวาง	52.9
552003	อำเภอหัวไทร	71.2
552004	อำเภอปากพนัง	69.4
552005	อำเภอท่าศาลา	78.3
552006	อำเภอสิชล	66.6
552007	อำเภอร่อนพิบูลย์	64.1
552008	อำเภอทุ่งใหญ่	45.7
552009	อำเภอขนอม	85
552010	อำเภอชะอวด	62.9
552011	อำเภอเชียรใหญ่	77.1
552012	อำเภอลานสกา	72.4
552013	อำเภอบางขัน	44.7

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

รหัสสถานี วัดน้ำฝน	ชื่อสถานีวัดน้ำฝน	ค่าเฉลี่ยปริมาณฝนมากที่สุด 25 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2543 ช่วงฤดูฝน (ส.ค. - ธ.ค.) (มิลลิเมตรต่อวัน)
552014	สถานีวิจัยยางพาราจันดี	40.5
552015	สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	69.3
552016	อำเภอพิปูน	53
552017	อำเภอนาบอน	61.2
552018	อำเภอพรหมคีรี	70.7
552019	อำเภอถ้ำพรรณรา	41.5
552020	อำเภอพระพรหม	76.9
552021	กิ่งอำเภอนบพิตำ	83.9
552201	สถานีตรวจอากาศนครศรีธรรมราช	83.5
552202	โรงไฟฟ้าขนอม	82.9

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, 2544

สภาพแหล่งน้ำและลุ่มน้ำ

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีแหล่งน้ำและลุ่มน้ำที่สำคัญ (รูปที่ 2.26) ดังนี้

1. แม่น้ำปากพนัง ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ในตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด ไหลผ่านอำเภอ

เชียรใหญ่ แยกออกเป็น 2 สายที่บ้านปากแพรก ไหลลงสู่ทะเลบริเวณอ่าวนคร อีกสายหนึ่งจากบ้านปากแพรก ไหลผ่านอำเภอหัวไทร ลงสู่ทะเลสาบสงขลา บริเวณอำเภอระโนด

2. แม่น้ำหลวง เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำตาปี ไหลผ่านอำเภอพิปูน อำเภอฉวาง และอำเภอทุ่งใหญ่

ไหลผ่านอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปรวมกับแม่น้ำคีรีรัษฎนคิมที่อำเภอพุนพิน เป็นแม่น้ำตาปี

3. คลองปากพูน เกิดจากเขาหลวงในเทือกเขานครศรีธรรมราช ไหลผ่านอำเภอพรหมคีรี ไหลลงสู่

ทะเลที่อ่าวนคร ในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

4. คลองกลาย เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชในเขตกิ่งอำเภอนบพิตำ ไหลผ่านอำเภอท่าศาลา

ไหลลงสู่ทะเลด้านอ่าวไทย

5. คลองปากพญา - คลองปากนคร เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชในเขตอำเภอลานสกา ไหลลงสู่

ทะเลที่ปากพญาและปากนคร

6. คลองเสาชง เกิดจากน้ำตกกะโรมในเทือกเขานครศรีธรรมราชในเขตอำเภอลานสกา ไหลผ่าน

อำเภอร่อนพิบูลย์ ผ่านตำบลช้างซ้ายในอำเภอพระพรหม ตำบลท่าเรือ ตำบลท่าไร่ ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ไหลลงสู่ทะเลที่อ่าวนคร

7. คลองท่าหน ตันน้ำเกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชในเขตอำเภอสิชลไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสิชล

8. คลองน้ำตกโขง ตันน้ำเกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชในเขตอำเภอกู่สูงไหลผ่านอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำตรัง

9. คลองมัน ตันน้ำเกิดจากเขาสามจอม ในเขตอำเภอกู่สูงใหญ่ เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำหลวง ไหลลงสู่ทะเลที่อ่าวบ้านคอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

10. คลองท่าเสา ตันน้ำเกิดจากเทือกเขาวังหีบในเขตอำเภอกู่สูง ไหลลงทะเลอันดามันที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

11. คลองท่าโลน ตันน้ำเกิดจากเขาปลายเปิดในเขตอำเภอกู่สูง ไหลออกทะเลอันดามันที่บ้านป็นหยี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลุ่มน้ำที่สำคัญ ดังตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 พื้นที่ลุ่มน้ำของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
ลุ่มน้ำคลองกลาย	642.38	6.47
ลุ่มน้ำคลองจันดี	651.54	6.56
ลุ่มน้ำคลองสินหูน	173.05	1.74
ลุ่มน้ำแม่น้ำตาปี (สายหลัก)	56.33	0.57
ลุ่มน้ำแม่น้ำตาปีตอนบน	1,461.64	14.72
ลุ่มน้ำแม่น้ำตรัง	1,112.27	11.20
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 3	1,072.53	10.80
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 4	4,760.27	47.94
รวม	9,930.00	100.00

ที่มา : - คณะกรรมการอุทกวิทยาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2536

- จำนวนพื้นที่ที่คำนวณจากระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ทรัพยากรดิน

สภาพดินของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งตามลักษณะทางธรณีสัณฐาน และวัตถุต้นกำเนิดดิน (รูปที่ 2.27 และรูปที่ 2.28) ได้ดังนี้

1) สันทราย ส่วนใหญ่อยู่ติดทะเลเป็นแนวขนานกับชายฝั่งทะเล เป็นดินลิก เนื้อดินเป็นทรายจัด มีการระบายน้ำค่อนข้างมาก ความสามารถในการอุ้มน้ำค่อนข้างต่ำ น้ำซึมผ่านได้เร็ว ดินเป็นกรดเล็กน้อย ไม่เหมาะสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจ แต่พอจะใช้สำหรับปลูกมะพร้าวและหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ ได้แก่ ดินชุดบาเจาะ (Bc) ดินชุดระยอง (Ry) และดินชุดบ้านทอน (Bh)

2) ที่ราบเรียบห่างจากฝั่งทะเล น้ำทะเลท่วมไม่ถึง เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเล เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำดี ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง น้ำซึมผ่านได้ช้าตลอดทุกชั้น ดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูงถึงสูงเป็นส่วนใหญ่ไม่เหมาะสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจ แต่เหมาะสำหรับปลูกข้าว ได้แก่ ดินชุดบางกอก (Bk) และดินชุดระโนด (Ran)

3) ที่ราบเรียบ เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำจืดและตะกอนน้ำกร่อย เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียวและดินเหนียวร่วนปนทราย มีการระบายน้ำเร็ว ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง น้ำซึมผ่านได้ช้าตลอดทุกชั้น ดินเป็นกรดแก่ถึงกรดปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ ไม่เหมาะสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจเหมาะสำหรับปลูกข้าว ชุดดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำจืด ได้แก่ ดินชุดบางนา (Ba) ดินชุดแกลง (Ki) ดินชุดโคกเคียน (Ko) ดินชุดละงู (Lgu) ดินชุดท่าศาลา (Tsl) และชุดดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำกร่อย ได้แก่ ดินชุดบางน้ำเปรี้ยว (Bp) และดินชุดธัญบุรี (Tan)

4) ที่ราบเรียบน้ำทะเลเคยท่วมถึงมาก่อน เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเล เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง น้ำซึมผ่านได้ช้าตลอดทุกชั้น ดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง ไม่เหมาะสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจแต่เหมาะสำหรับปลูกข้าว ได้แก่ ดินชุดสมุทรปราการ (Sm)

5) ที่ลุ่มค้ำน้ำท่วมในฤดูฝน เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำกร่อย ดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง น้ำซึมผ่านได้ช้าตลอดทุกชั้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างปานกลาง ไม่เหมาะสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจเหมาะสำหรับปลูกข้าว ส่วนใหญ่เป็นดินชุดระแงะ (Ra)

6) ดินที่ดอน สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน บางแห่งเป็นที่ลาดชันเชิงเขา เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ระบายน้ำได้ดี ความสามารถในการอุ้มน้ำปานกลาง น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล ยางพารา มะพร้าว และหญ้าเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ดินชุดคลอง (Chl) ดินชุดคองหงษ์ (Kh) ดินชุดคลองท่อม (Km) ดินชุดคลองนกระทุง (Knk) ดินชุดละหาน (Lh) ดินชุดนาทวี (Nat) ดินชุดท่าแซะ (Te) ดินชุดอำลิก (Ak) ดินชุดกระบี่ (Kbi) ดินชุดคลองเต็ง (Kit) ดินชุดลำภูรา (Li) ดินชุดนาทอน (Nm) และดินชุดคลองซาก (Kc)

7) ดินริมน้ำและถัดจากดินริมน้ำ เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำจืด เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว และดินร่วนเหนียวปนทราย มีการระบายน้ำดี ความสามารถในการอุ้มน้ำปานกลาง น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล ยางพารา มะพร้าว และหญ้าเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่ได้แก่ ดินชุดสาขบุรี (Bu) ดินชุดรือเสาะ (Ro) และดินชุดลำแก่น (Lam)

8) ที่ลาดเชิงเขา มีชั้นดินพื้นหินทรายอยู่ต้น เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำค่อนข้างมาก ความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ น้ำซึมผ่านได้ปานกลางถึงเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เหมาะสำหรับปลูกไม้ผล ยางพารา มะพร้าว และหญ้าเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นดินชุดพะโต๊ะ (Pto) และดินชุดระนอง (Rg)

9) ที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล น้ำทะเลท่วมถึงเมื่อน้ำทะเลสูงขึ้น ดินลึก เนื้อดินเป็นดินตมหรือดินเลน มีการระบายน้ำเร็วมาก น้ำทะเลแข็งเกือบตลอดปีจึงเป็นดินเค็มมีปริมาณของเกลือสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูงแต่ไม่สามารถใช้ในการปลูกพืชทั่วไปได้เนื่องจากดินเค็ม มีพืชที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ โกงกาง แสม ตาตุ่มทะเล และจาก ส่วนใหญ่เป็นดินชุดท่าจีน (Tc)

10) พื้นที่ภูเขา มีความลาดชันกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ เป็นบริเวณที่มีชั้นหินหรือเศษหินในปริมาณและ

ความลึกแตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิสังฐาน แต่ส่วนใหญ่จะตื้นกว่า 50 เปอร์เซ็นต์เนื่องจากเป็นที่ที่มีความลาดชันสูง มีการชะล้างพังทลายในระดับรุนแรงทำให้มีศักยภาพในการเกษตรต่ำ

11) พื้นที่ที่มีการทับถมของซากพืชที่เน่าเปื่อยผุพังและอยู่ในสภาพน้ำแช่ขังมาเป็นเวลานาน เนื่องจากเป็นพื้นที่แอ่งกระทะ (Swamp) อยู่ระหว่างเนินทราย ซึ่งซากพืชเน่าเปื่อยและสลายตัว ผุพัง ที่เรียกว่า พีทและม็อค (peat and muck) พื้นที่ดังกล่าวไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ พื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงบริเวณตอนกลางมีสภาพเป็นป่าธรรมชาติ พื้นที่ราบทางด้านทิศตะวันตกและพื้นที่ราบทางด้านทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา ไม้ผลและไม้ยืนต้น พื้นที่ราบและที่ลุ่มชายฝั่งทะเลมีสภาพพื้นที่เป็นป่าชายเลน และพื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดนครศรีธรรมราช (รูปที่ 2.29) จำแนกได้ดังนี้

1) พื้นที่ป่าไม้

- ป่าดิบชื้น มีพื้นที่ประมาณ 1,070,045 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.32 ของพื้นที่จังหวัด พบบริเวณพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูง ในเขตอำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอพรหมคีรี อำเภอฉวาง อำเภอลานสกา อำเภอทุ่งสง อำเภออ่อนพิบูลย์ กิ่งอำเภอนบพิตำ กิ่งอำเภอช้างกลาง และบางส่วนของอำเภอบางขัน

- ป่าผลัดใบเสื่อมสภาพ มีพื้นที่ประมาณ 99,027 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.60 ของพื้นที่จังหวัด พบกระจายอยู่บริเวณอำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภออ่อนพิบูลย์ และอำเภอชะอวด

- สวนป่า มีพื้นที่ประมาณ 30,149 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.49 ของพื้นที่จังหวัด พบบริเวณอำเภอชะอวด และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

- ป่าชายเลน มีพื้นที่ประมาณ 72,138 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.17 ของพื้นที่จังหวัด พบบริเวณพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง ในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง และอำเภอขนอม

- ป่าพรุ และพื้นที่ลุ่มน้ำขัง มีพื้นที่ประมาณ 205,225 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.32 ของพื้นที่จังหวัด พบบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำมีน้ำท่วมทางตอนล่างฝั่งตะวันออกของจังหวัด บริเวณอำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

2) พื้นที่เกษตรกรรม

- ยางพารา มีพื้นที่ประมาณ 2,359,420 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.19 ของพื้นที่จังหวัด มีการปลูกยางพาราเป็นพื้นที่บริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัด ในเขตอำเภอบางขัน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งสง อำเภอนาบอน อำเภอฉวาง และกิ่งอำเภอพระพรหม และทางด้านทิศตะวันออกของจังหวัดบริเวณอำเภอพิปูน อำเภอชะอวด อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอพระพรหม และกิ่งอำเภอนบพิตำ

- ไม้ผลและไม้ยืนต้น มีพื้นที่ประมาณ 550,150 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.91 ของพื้นที่จังหวัด ไม้ผลและไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ มะพร้าว กาแฟ ปาล์ม น้ำมัน ทูเรียน หมากรุก พบกระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ แต่พบมากบริเวณอำเภอหัวไทร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอขนอม และอำเภอสิชล

- พื้นที่นาข้าว มีพื้นที่ประมาณ 1,058,341 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่ยังทำนาข้าว 931,676 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.08 ของพื้นที่จังหวัด และเป็นพื้นที่นาร้าง 126,665 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.05 ของพื้นที่จังหวัด พบมากบริเวณพื้นที่ราบลุ่มชายฝั่งตะวันออก บริเวณอำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอชะอวด อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอจุฬาภรณ์

- พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ มีพื้นที่ประมาณ 223,397 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.61 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอหัวไทร อาจพบได้บางบริเวณชายฝั่งทะเล ในเขตอำเภอขนอม และอำเภอสิชล

3) ที่อยู่อาศัย

- ตัวเมืองและย่านการค้า มีพื้นที่ประมาณ 120,757 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.95 ของพื้นที่จังหวัด

- หมู่บ้านและหมู่บ้านสวนผสม มีพื้นที่ประมาณ 537,317 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.70 ของพื้นที่

จังหวัด พื้นที่หมู่บ้านส่วนใหญ่มีการปลูกไม้ผลผสม อยู่รอบ ๆ และจะรวมเป็นกลุ่มขนาดเล็กไปตามแนวยาวตามสองฝั่งถนนและลำคลอง

4) แหล่งน้ำ ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำมนุษย์สร้างขึ้น มีพื้นที่ประมาณ 138,256 ไร่

คิดเป็นร้อยละ 2.24 ของพื้นที่จังหวัด

5) พื้นที่อื่น ๆ ได้แก่ เหมืองแร่ บ่อดิน หาดทราย มีพื้นที่ 252,006 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.08 ของพื้นที่

จังหวัด

ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดนครศรีธรรมราช จากแผนที่ธรณีวิทยาจังหวัดนครศรีธรรมราช มาตราส่วน 1: 250,000 ปี พ.ศ. 2528 โดยกรมทรัพยากรธรณี (รูปที่ 2.30) แบ่งออกได้ดังนี้

1) ยุคควอเทอร์นารี (Quaternary Period : Qa, Qb) ประกอบด้วย ตะกอนถ้ำน้ำผุดพาและตะกอนดินคอนสามเหลี่ยม ได้แก่ กรวด ทราย ทรายแป้ง ดิน พบกระจายอยู่ในเขตชายฝั่งทะเลตั้งแต่อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอพระพรหม อำเภอปากพนัง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอชะอวด บางส่วนของอำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอพรหมคีรี

2) ยุคควอเทอร์นารี (Quaternary Period : Qt) ประกอบด้วย ตะกอนตะกัฟลู่มน้ำและตะกอนเชิงเขาอยู่ถัดจากชายฝั่งทะเลเข้ามา พบในอำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอชะอวด อำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอดำพระพรหม อำเภอฉวาง อำเภอพิปูน อำเภอสิชล และอำเภอขนอม

3) ยุคไทรแอสซิก (Triassic Period : TRgr) ประกอบด้วย หินไบโอไทม์สโคไวด์แกรนิต เนื้อปานกลางถึงเนื้อหยาบมาก พบเพียงเล็กน้อยบริเวณแนวเขตติดต่อระหว่างอำเภอสิชลกับอำเภอขนอม

4) ยุคครีเตเชียสถึงไทรแอสซิก (Cretaceous - Triassic Period : Mz) อยู่ในหินชุดโคราช (Korat Group) ประกอบด้วย หินทราย หินทรายแป้ง และหินดินดาน สีน้ำตาลแกมแดงถึงสีน้ำตาล หินทรายปนกรวดมน หินกรวดมนและหินปูนปนโคลไลม์ มีชั้นเฉียดระดับและรอยร้าวคลื่น พบบริเวณอำเภอบางขัน อำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ และบางบริเวณของอำเภอนาบอน อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอเชียรใหญ่ และอำเภอหัวไทร

5) ยุคเพอร์เมียน (Permian Period : P, PE) ประกอบด้วย หินปูน สีเทาและสีเทาดำ ชั้นหินบางถึง ชั้นหนามาก มีซากดึกดำบรรพ์อยู่ทั่วไป และหินควอร์ตไซต์ - ไมกาซิสต์ หินไนส์ สีเทาแกมน้ำตาลถึงสีเทา พบบริเวณอำเภอขนอม และอำเภอลิขิต

6) ยุคเพอร์เมียนถึงคาร์บอนิเฟอรัส (Permian - Carboniferous Period : CP2) ประกอบด้วย หินทราย สีน้ำตาล และสีเทาเขียว เนื้อปนกลางถึงเนื้อละเอียด หินเชิร์ต สีขาวถึงสีน้ำตาลอ่อน ชั้นหินบาง และเป็นชั้น ชัดเจน มีซากดึกดำบรรพ์ หินทรายแข็งสีน้ำตาล เนื้อปนซิลิกา หินโคลนสีเทาและสีดำเป็นชั้นหนา เนื้อปนซิลิกา มีซากดึกดำบรรพ์อยู่ทั่วไป และหินโคลนปนกรวด พบกระจายอยู่เล็กน้อยบริเวณอำเภอบางขัน อำเภอดำพระพรหม และกิ่งอำเภอนบพิตำ

7) ยุคออร์โดวิเซียน (Ordovician Period : O) เป็นหินชุดทุ่งสง (Thungsong Group) ประกอบด้วย หินปูน สีเทาแก่ ชั้นบางถึงหนามาก มีเนื้อดินเป็นชั้นบางๆ แทรก และหินดินดาน สีน้ำตาล มีซากแบรคิโอพอด พบกระจายอยู่บริเวณอำเภอขนอม อำเภอลิขิต อำเภอนาบอน อำเภอทุ่งสง กิ่งอำเภอช้างกลาง และกิ่งอำเภอนบพิตำ

8) ยุคไซลูเรียน (Silurian Period : SDC) ประกอบด้วย หินดินดาน หินทราย หินควอร์ตไซต์ หินโคลน และหินชนวน เป็นชั้นชัดเจน และมีรอยคดโค้งช่วยจำนวนมาก มีซากแกรพโตไลต์ พบบริเวณอำเภอ จุฬาภรณ์ อำเภอชะอวด อำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอดำพระพรหม อำเภอฉวาง อำเภอพิปูน อำเภอลิขิต และ อำเภอขนอม

9) ยุคแคมเบรียนถึงออร์โดวิเซียน (Cambrian - Ordovician Period : E, Eo) เป็นหินหินควอร์ตไซต์ หินฟิลไลต์ หินทราย สีน้ำตาลแกมเหลือง สีน้ำตาลแกมเขียวถึงสีน้ำตาลเข้ม มีหินทราย และหินดินดาน สีน้ำตาลแกมแดงถึงสีแดงแกมม่วงแทรกสลับ มีไมกาปน และพบกระจุกกระจายอยู่บริเวณอำเภอขนอม อำเภอลิขิต อำเภอพรหมคีรี อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอทุ่งสง และกิ่งอำเภอนบพิตำ

10) หินอัคนี (Igneous rock : gr) ประกอบด้วย หินไบโอไทต์มีสโคไวต์แกรนิต หินแกรนิตเนื้อดอก หินฮอร์นเบลนด์แกรนิตและพนักหินเพกมาไทต์ พบบริเวณอำเภอลิขิต อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งสง อำเภออ่อนพิบูลย์ กิ่งอำเภอนบพิตำ และกิ่งอำเภอช้างกลาง

ทรัพยากรป่าไม้

สภาพป่าไม้โดยทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ป่าคงคิบ ป่าชายเลน ป่าพรุ และป่าชายหาด มีรายละเอียดดังนี้

ป่าคงคิบ ลักษณะเป็นป่าคงคิบชั้นรกทึบ มีพื้นที่เป็นบริเวณยาวจากทิศเหนือจดทิศใต้ อยู่ในเขตอำเภอลิขิต อำเภอท่าศาลา อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอชะอวด และอำเภอนาบอน มีไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ตะเคียน จำปาป่า หลุมพอ ไม้ยาง ออบเชย ไม้หอม เป็นต้น ซึ่งบริเวณที่มีความสูงกว่า 1,000 เมตร บริเวณตอนกลางของพื้นที่ป่าคงคิบมีทัศนียภาพที่สวยงาม จึงได้มีการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็น “อุทยานแห่งชาติเขาหลวง” เพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติ และเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ป่าชายเลน ป่าเลนน้ำเค็ม หรือป่าเลน อยู่บริเวณทิศตะวันออกของจังหวัดในบริเวณอำเภอปากพนัง อำเภอขนอม และบางส่วนของอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

ป่าพรุ อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด ในเขตอำเภอเชียรใหญ่ อำเภอชะอวด และอำเภอหัวไทร ลักษณะเป็นป่าพรุใหม่ที่เกิดขึ้นหลังจากป่าเดิมถูกทำลาย สภาพโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง สภาพดินเป็นกรด มากจนไม่เหมาะต่อการเกษตร มีไม้จำพวกเสม็ด กก กระชูดและหญ้า ชนิดต่าง ๆ ขึ้นอยู่เกือบทั่วพื้นที่

ป่าชายหาด พบบริเวณชายฝั่งทะเลที่มีดินค่อนข้างเป็นทราย เช่น บริเวณแหลมตะลุมพุกในเขต อำเภอปากพนัง และบริเวณชายหาดของอำเภอสิชล และอำเภอท่าศาลา

การคมนาคม

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อภายในจังหวัด และติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

1) ทางรถยนต์

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 (สายเอเชีย) สภาพเป็นถนนลาดยาง รวมความยาวที่ผ่าน นครศรีธรรมราชประมาณ 141 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (ตะกั่วป่า - นครศรีธรรมราช) เป็นถนนเลียบชายฝั่งทะเล ผ่านอำเภอขนอม อำเภอสิชล ไปยังอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สภาพเป็นถนนลาดยาง มีความยาวในเขต จังหวัดนครศรีธรรมราชประมาณ 76 กิโลเมตร

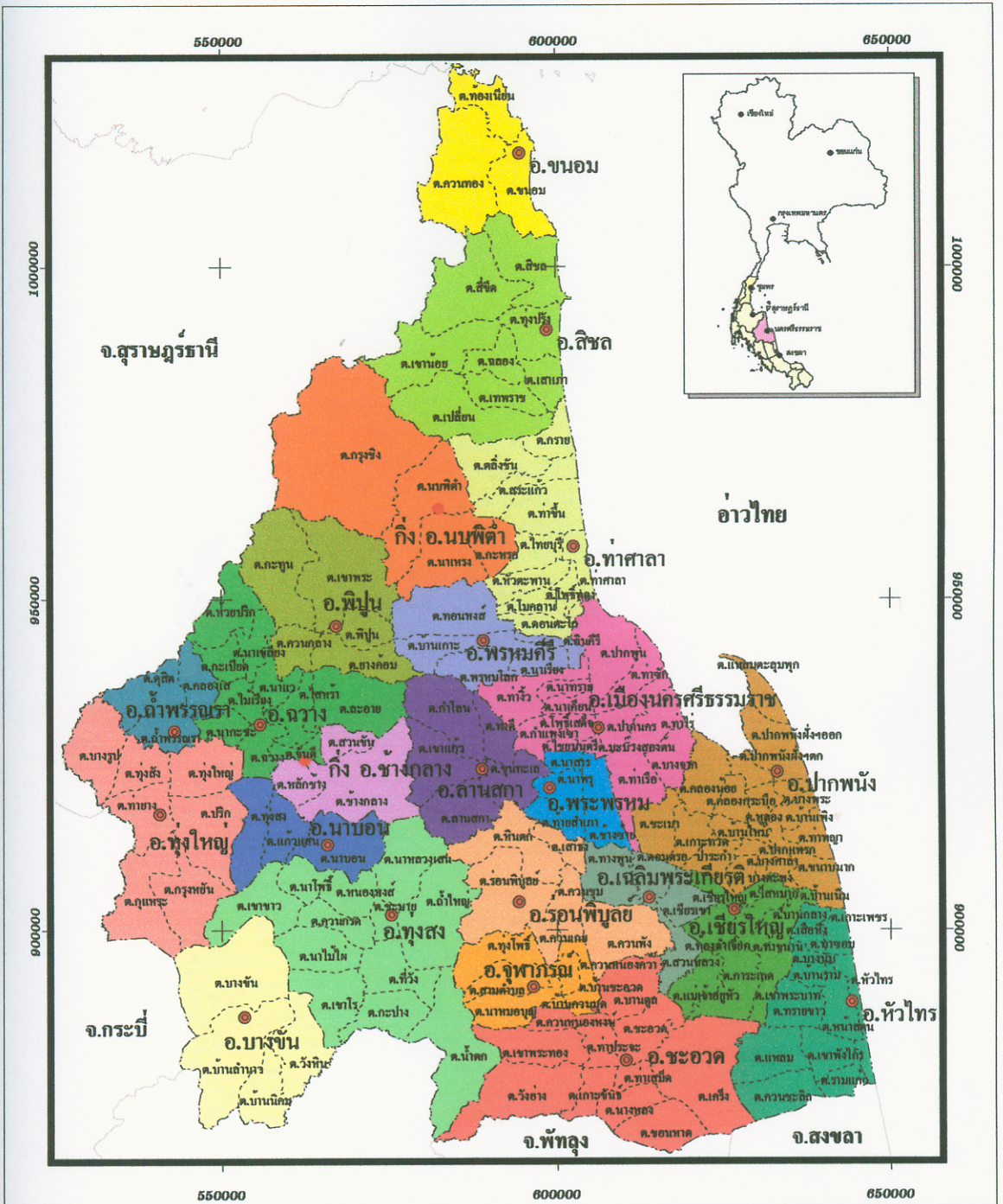
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 403 (นครศรีธรรมราช - กันตัง) สภาพเป็นถนนลาดยาง ผ่าน อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอทุ่งสง เข้าสู่จังหวัดตรัง ความยาวในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชประมาณ 78 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 (นครศรีธรรมราช - สงขลา) ผ่านอำเภอเชียรใหญ่ อำเภอ หัวไทร เข้าสู่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ความยาวในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชประมาณ 80 กิโลเมตร

นอกจากนี้ยังมีถนน ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมภายในจังหวัด อำเภอ ตำบล และมีถนนสายสั้น ๆ ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม หรือเส้นทางขนส่งผลิตผลทางการเกษตร

2) เส้นทางรถไฟ เป็นเส้นทางคมนาคมหลักอีกเส้นทางหนึ่ง ที่ใช้ติดต่อระหว่างจังหวัด นครศรีธรรมราชกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ โดยรถไฟสายใต้ทุกขบวน ผ่านเข้าสู่จังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผ่านอำเภอฉวาง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสง ก่อนจะแยกออกเป็น 2 เส้นทาง คือ เข้าสู่จังหวัดตรัง และอีกเส้นทางหนึ่งผ่านเข้าสู่อำเภอร่อนพิบูลย์ ผ่านอำเภอชะอวดไปยังหวัดพัทลุง

3) ทางอากาศ การคมนาคมทางอากาศดำเนินการ โดยกรมการบินพาณิชย์ มีสนามบินตั้งอยู่ที่ตำบล ปากพูน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ 2,651 ไร่

คำอธิบายสัญลักษณ์

- ที่ตั้งอำเภอ/กิ่งอำเภอ
 - ▬ ขอบเขตจังหวัด
 - ▬ ขอบเขตอำเภอ
 - ▬ ขอบเขตตำบล
● กิ่ง อ.ซำกลาง	● อ.นาบอน
● กิ่ง อ.นบพิตำ	● อ.บางขัน
● อ.ชนอม	● อ.ปากพนัง
● อ.จุฬาภรณ์	● อ.พรหมคีรี
● อ.ฉวาง	● อ.พระพรหม
● อ.เฉลิมพระเกียรติ	● อ.พิบูล
● อ.ชะอวด	● อ.เมืองนครศรีธรรมราช
● อ.เชียรใหญ่	● อ.ร่อนพิบูลย์
● อ.ฉะพระรา	● อ.ลานสกา
● อ.ท่าศาลา	● อ.สิชล
● อ.ทุ่งสง	● อ.หัวไทร
● อ.ทุ่งใหญ่	

แหล่งข้อมูล

- ฝ่ายข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี พ.ศ. 2547

เขตที่ครอบคลุม เยาวร์เรสท์
 กว้าง 50,000 เมตร, UTM 47 P W
 เส้นโครงแผนที่ ทราบดาวอิมเมจเตอร์
 วันที่เมื่อ มิถุนายน 2547

0 20
 กิโลเมตร
 Kilometers

ศูนย์ภูมิภาคเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (ภาคใต้) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รูปที่ 2.21 แผนที่ขอบเขตการปกครอง จังหวัดนครศรีธรรมราช